

Karolína Kubová: *Třídy, nerovnost a konflikt: v dějinách sociálně historického myšlení a v současnosti*

Posudek na diplomovou práci

Karolína Kubová si pro svou diplomovou práci z historické sociologie zvolila problematiku tříd a třídních nerovností. Práce má obecně teoretický charakter. Diplomantka se v ní pokusila zachytit základní fáze diskuse o tomto tématu v široké historické perspektivě, která začíná hluboko v před-sociologickém období a probíhá až do současnosti. Záměr práce byl poměrně ambiciózní, a jak se během jejího zpracování ukázalo, autorka si při psaní zřejmě sáhla na dno svých současných znalostí a schopností. Struktura práce je uspořádána logicky a přehledně, její koncepce z hlediska výběru tematických okruhů a jejich řazení je v zásadě jasná a srozumitelná. Zpracování historicko-sociologické studie v zamýšleném rozsahu a obsahové skladbě by v zásadě mohlo být přínosné a užitečné, avšak autorce se po mém soudu nepodařilo celý záměr ve všech jeho částech úspěšně realizovat a vytvořit opravdu přesvědčivý výsledek. Přestože diplomantka věnovala psaní práce hodně pozornosti a pravidelně při tom konzultovala, nedosáhla nakonec výsledku, který by bylo možné přijmout bez řady kritických připomínek. K předloženému textu nemám žádnou zásadní koncepční námitku, ale značné množství dílčích výhrad, které uvádím v následujícím přehledu:

- Autorce se nepodařilo – přestože jsem ji na to opakovaně upozorňoval – přistupovat k jednotlivým probíraným tématům z nějaké své vlastní, zřetelně identifikovatelné autorské pozice. To má za následek, že text vypadá, jako by se diplomantka v jednotlivých kapitolách vždy plně identifikovala s perspektivou těch autorů, o kterých zrovna píše. Markantně se tento nedostatek projevuje např. na str. 30, kde se uznale píše o „teorii vědeckého komunismu“, nebo na str. 31, kde se bez jakéhokoli komentáře přijímá tvrzení o růstu efektivity práce v kolchozech, tak, jako by se s ním autorka vnitřně ztotožňovala (přestože o pár stránek dál se stejnou „mírou akceptace“ píše o koncepci nové třídy Milovana Đilase a na str. 36 hovoří o vykořisťovatelské politice v sovětském zemědělství). Na řadě míst není z textu dostatečně zřejmé, zda autorka uvádí myšlenky autora, o kterém referuje, anebo komentáře některého z jeho interpretů (vlastních autorčiných myšlenek je v práci po málu).

- Nedostatkem, kterým trpí velká část textů v diplomové práci, je ne zcela dostačující odkazový aparát. Několikrát se to týká interpretace Marxových názorů, které buď nejsou doloženy žádnými odkazy na literaturu, anebo je odkazováno na sekundární literaturu.

Projevuje se to ale také na mnoha dalších místech (viz. hodnocení vývoje v Sovětském svazu str. 30 a 31, Náрта 32, Wrightova zjištění na str. 40, Goldthorpe 41, Scheuch 58, Renner str. 59, Geiger str. 59 aj.). Nápadné je to také v subkapitole o Parsonsovi. Přestože autorka měla k dispozici v českém jazyce celý soubor (skriptum) textů k tomuto tématu, o Parsonsově pojetí stratifikace se tu téměř nic nedozvíme, a v celé diplomové práci je pouze jediný odkaz na tuto publikaci. Když se pak např. na str. 55 této subkapitoly hovoří o Marxovi a Engelsovi, je čtenář totálně zmaten, a není mu jasné, komu uvedené myšlenky patří (jsou to myšlenky Parsonse, nějakého jeho komentátora, anebo dokonce Karolíny Kubové?), a co dělají v textu o Parsonsovi?

- V jednotlivých kapitolách se na mnoha místech objevují odstavce nebo pasáže, které do kontextu výkladu nezapadají, a není jasné, proč je autorka uvádí (např. Smithův výrok o právech cechů na str. 17, Ricardův výrok o daních na str. 18, výrok o růstu zisku u Ricarda na str. 23 apod.). Na str. 62 je na konci kapitoly neorganicky přilepený komentář, jenž do daného kontextu nezapadá a u kterého navíc ani není jasné, kdo je autorem myšlenek, které jsou v něm uvedeny (je to Machonin, nebo Kubová?).

- V textu se často objevují určité stylistické, formulační i obsahové neobratnosti a nepřesnosti. Merton (str. 38) nebyl ekonom. Hovořit o „primitivnosti“ australských kmenů (str. 50) se dnes nepovažuje za adekvátní. Komentář k Davisovi a Mooreovi na str. 49 je zcestný. Pokus o objasnění Bourdeieuovy teze o třídách na papíře působí zmateně a je nesrozumitelný.

Na základě všech těchto připomínek mi nezbývá než konstatovat, že diplomová práce Karolíny Kubové nemůže být hodnocena lépe než známkou dobrou.

Praha 21. 1. 2015

doc. PhDr. Jiří Šubrt

